Fakta om hiv

Den här faktatexten är till dig som är förälder. Den är tänkt att vara ett stöd för dig i samtal med barn om hiv.

- Hiv är en förkortning för humant immunbristvirus.
- Hiv är ett virus som kan föras över mellan människor.
- Både barn och vuxna kan ha hiv.

Den vanligaste orsaken till att barn har hiv är att viruset förts över från barnets mamma under förlossningen (när barnet föds) eller via bröstmjölk (när barnet ammas).

Vita blodkroppar bildar kroppens immunförsvar. Immunförsvar skyddar kroppen mot olika sjukdomar. När hiv-viruset tar sig in i kroppen, letar den upp en särskild sorts vita blodkroppar som kallas för hjälparceller (CD4 celler). Hiv-viruset använder hjälparcellen för att göra fler hiv-virus. När hjälparcellen har använts förstörs den. Om hiv-viruset förstör många hjälparceller blir immunförsvaret svagt och klarar inte av att skydda kroppen från sjukdomar.

Det finns medicin som skyddar hjälparcellerna. Medicinen stoppar viruset. När viruset inte kan ta sig in i hjälparcellen förstörs viruset. Den som har hiv behöver ta medicin varje dag hela livet. När hjälparcellerna är skyddade av medicin kan de bli fler igen. Då får kroppen ett starkt immunförsvar och kan skydda sig mot sjukdomar. Det kommer finnas lite virus kvar i kroppen, det är svagt, det kan inte göra sig till fler och kan inte förstöra hjälparcellerna. Viruset ”sover” kan man säga.

Viruset kan inte föras över från en person till en annan om den som har hiv tar sina mediciner varje dag.

Något jag vill berätta

HANNAH ARNESEN

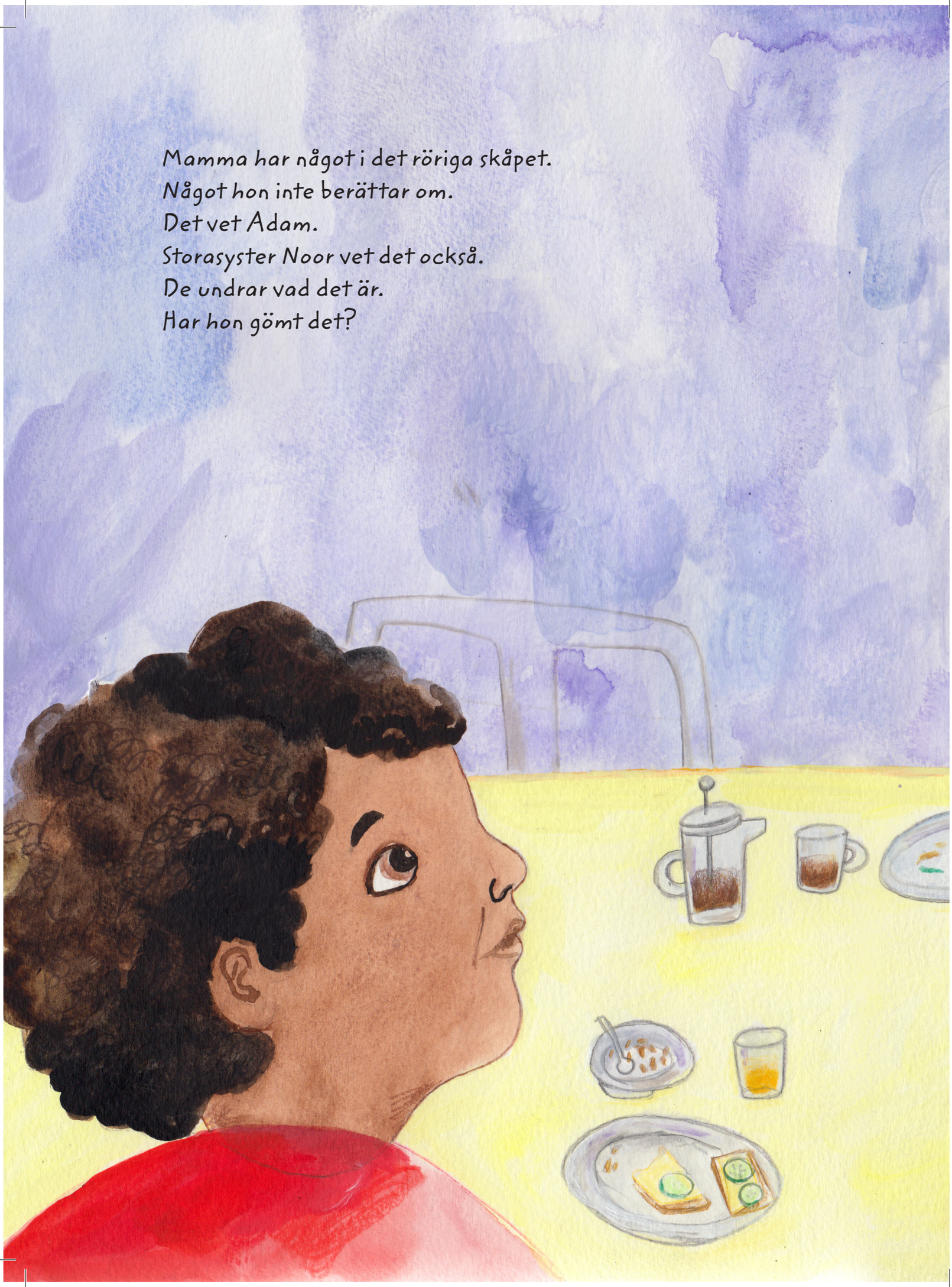

Mamma har något i det röriga skåpet.
Något hon inte berättar om.
Det vet Adam.
Storasyster Noor vet det också.
De undrar vad det är.
Har hon gömt det?

Vad har mamma gömt?
Adam och Noor letar, under kexen
och i chokladflingorna.
Bakom tekannan och i äckelkaffet.

De letar...

och letar...

och letar
jättemycket!

Men hittar ingenting.

Mamma ser att det är dags för fika.

– Jag såg att ni letade i skåpen, säger hon och dukar fram.

– Vi letade efter det du gömt, säger Adam.

Mammar tar en klunk te och är tyst en stund.

– Jag har något jag vill berätta, säger hon sen.

– Vi vet, säger Noor.

– Jag har något som heter hiv.

– Vad är det?

– Det är ett virus.

– Men var finns det där hiv? Vi har letat överallt!

– Finns det i chokladflingorna? frågar Adam.

– Det finns i mig, säger mamma.

– Hur känns det att ha hiv? frågar Noor.
– Det känns inte. Men jag måste äta mediciner.
– Det är mediciner du har i skåpet! säger Adam och tar ett skutt.

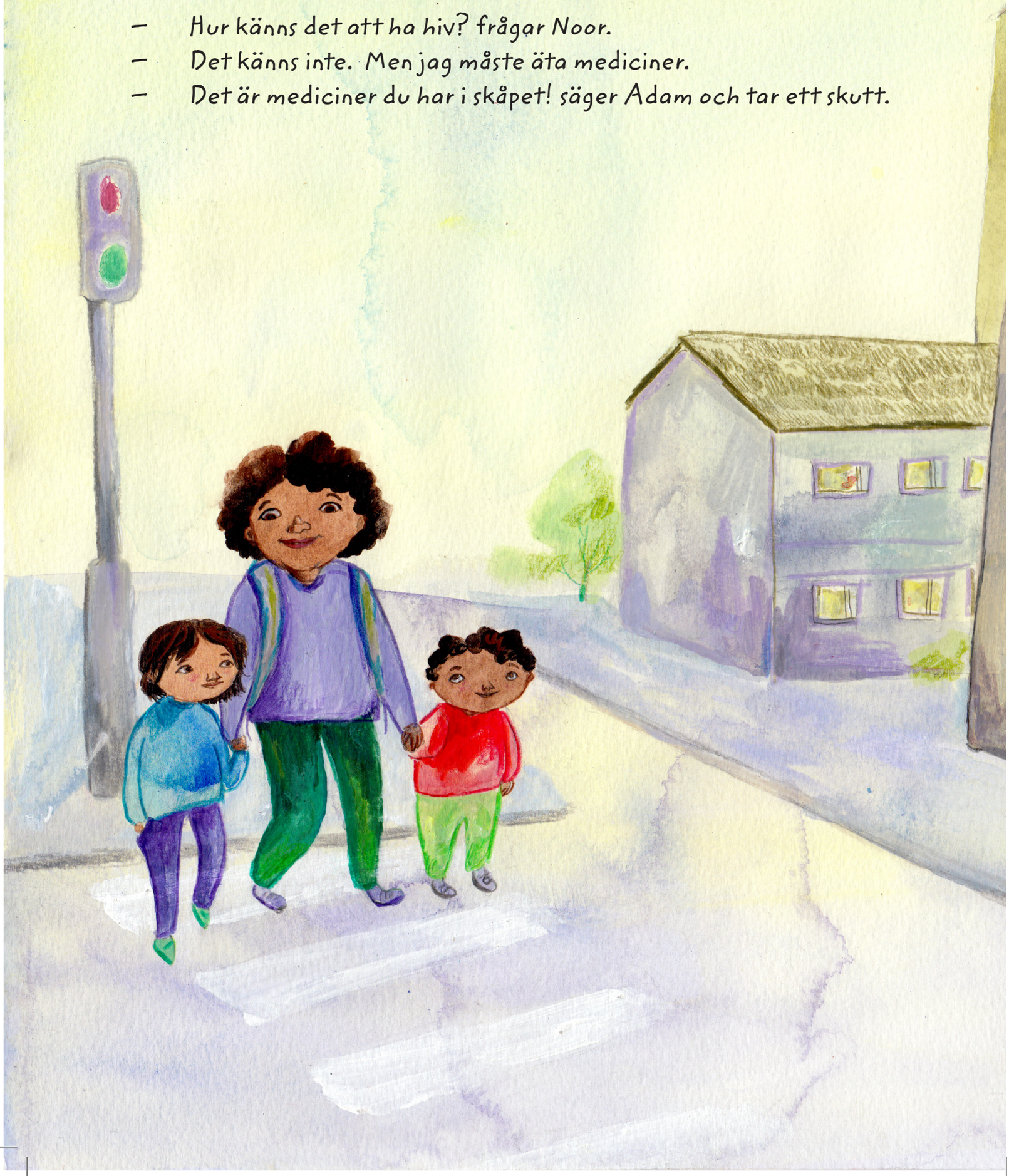

– Är det farligt? Kommer du bli sjuk? frågar Noor.
– Nej för det finns så bra mediciner, jag äter dem varje dag.
– Jag borstar tänderna varje dag, säger Adam.

– Varför har du inte sagt något? frågar Noor och rynkar på näsan.
– Vissa saker är lätta och andra svåra att berätta. Men jag vill berätta allt för er, säger mamma och ler.

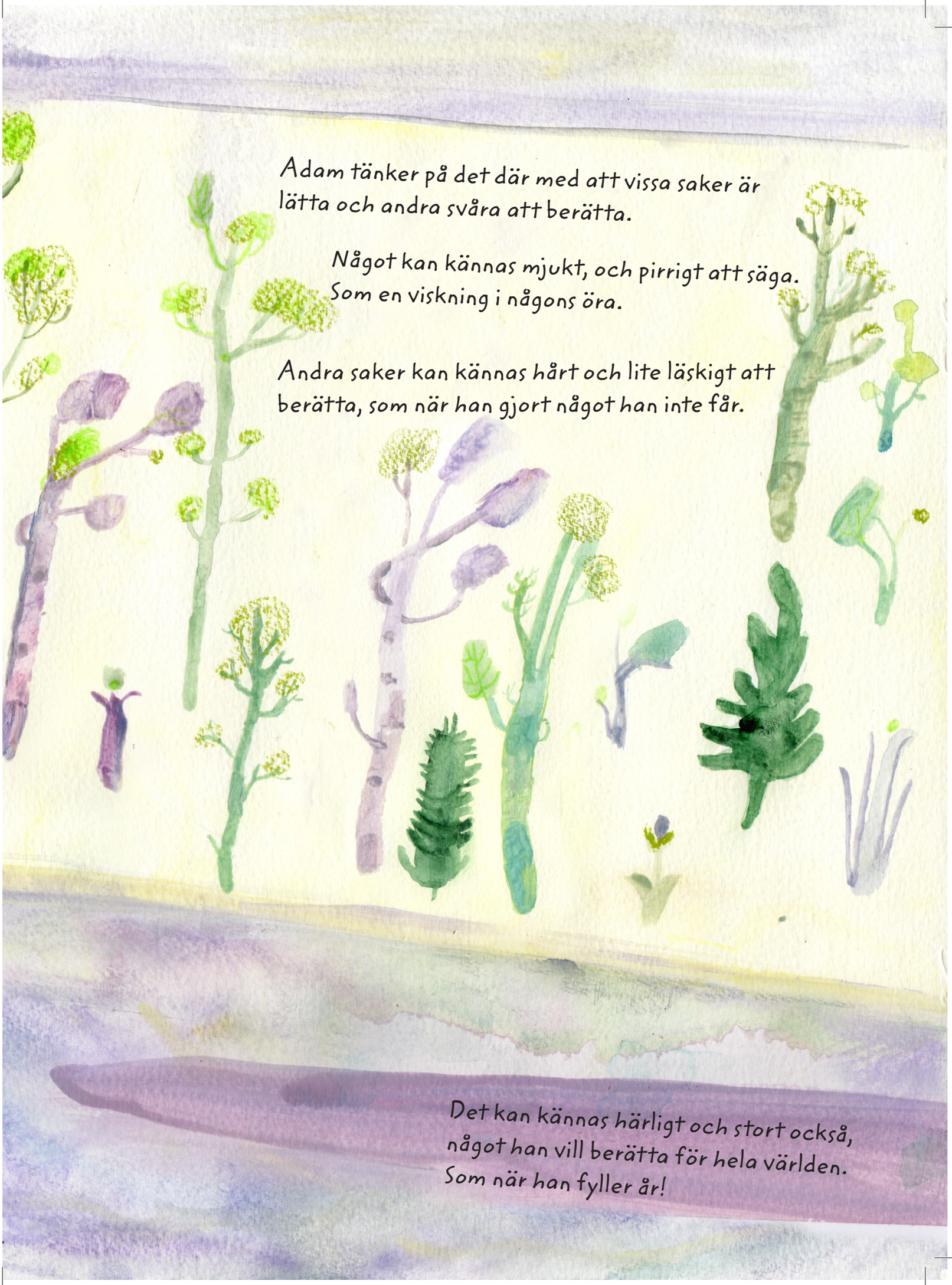

Adam tänker på det där med att vissa saker är lätta och andra svåra att berätta.

Något kan kännas mjukt, och pirrigt att säga.
Som en viskning i någons öra.

Andra saker kan kännas hårt och lite läskigt att berätta, som när han gjort något han inte får.

Det kan kännas härligt och stort också,
något han vill berätta för hela världen.
Som när han fyller år!

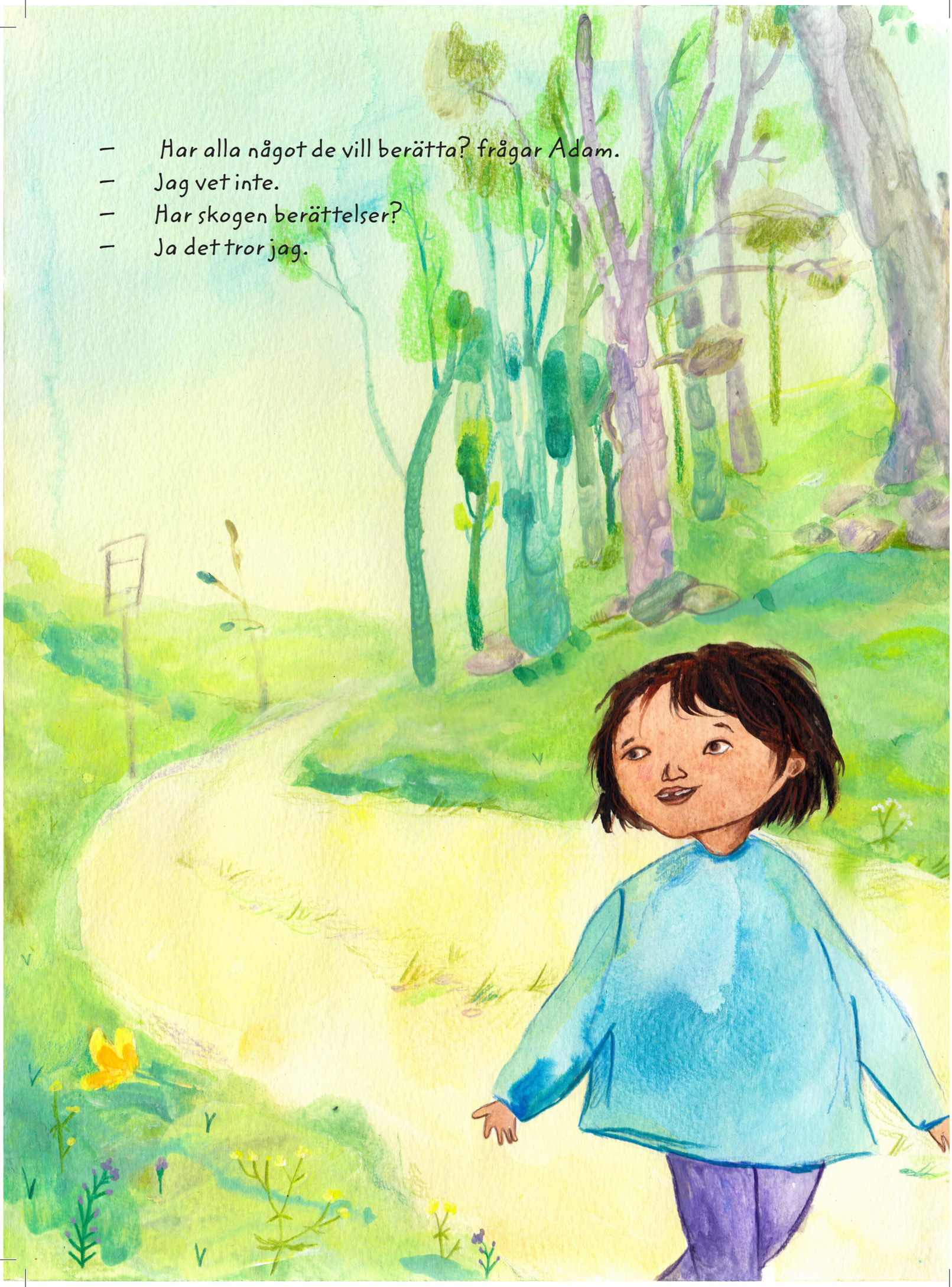

– Har alla något de vill berätta? frågar Adam.
– Jag vet inte.
– Har skogen berättelser?
– Ja det tror jag.

– Vad vill fjärilen berätta?
– Vad tror ni?
– Jag tror fjärilen vill berätta om allt som är gult.

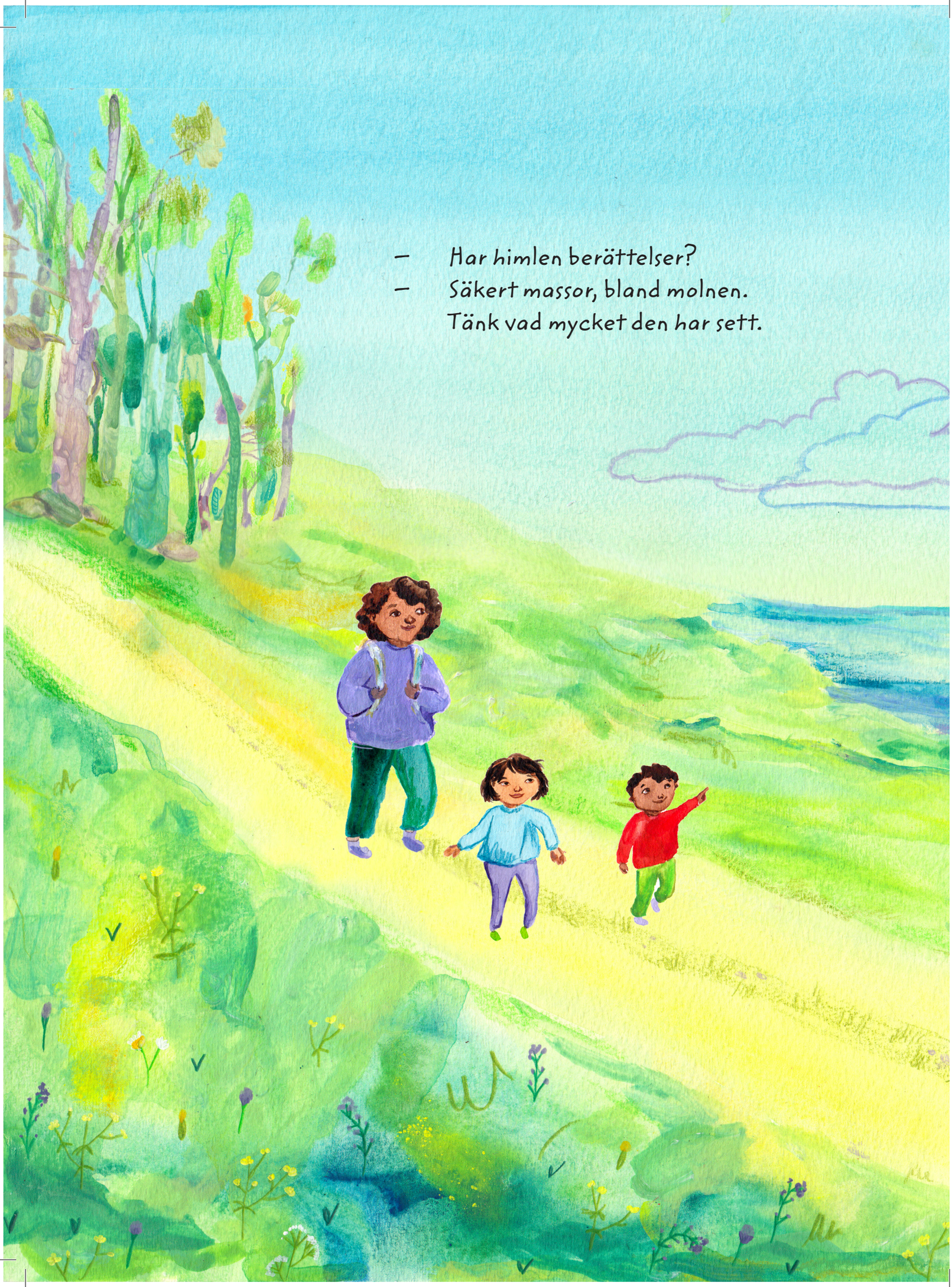

– Har himlen berättelser?
– Säkert massor, bland molnen.
Tänk vad mycket den har sett.

– Har havet berättelser?
– Kanske nere på havsbotten.
Det är ju så djupt.

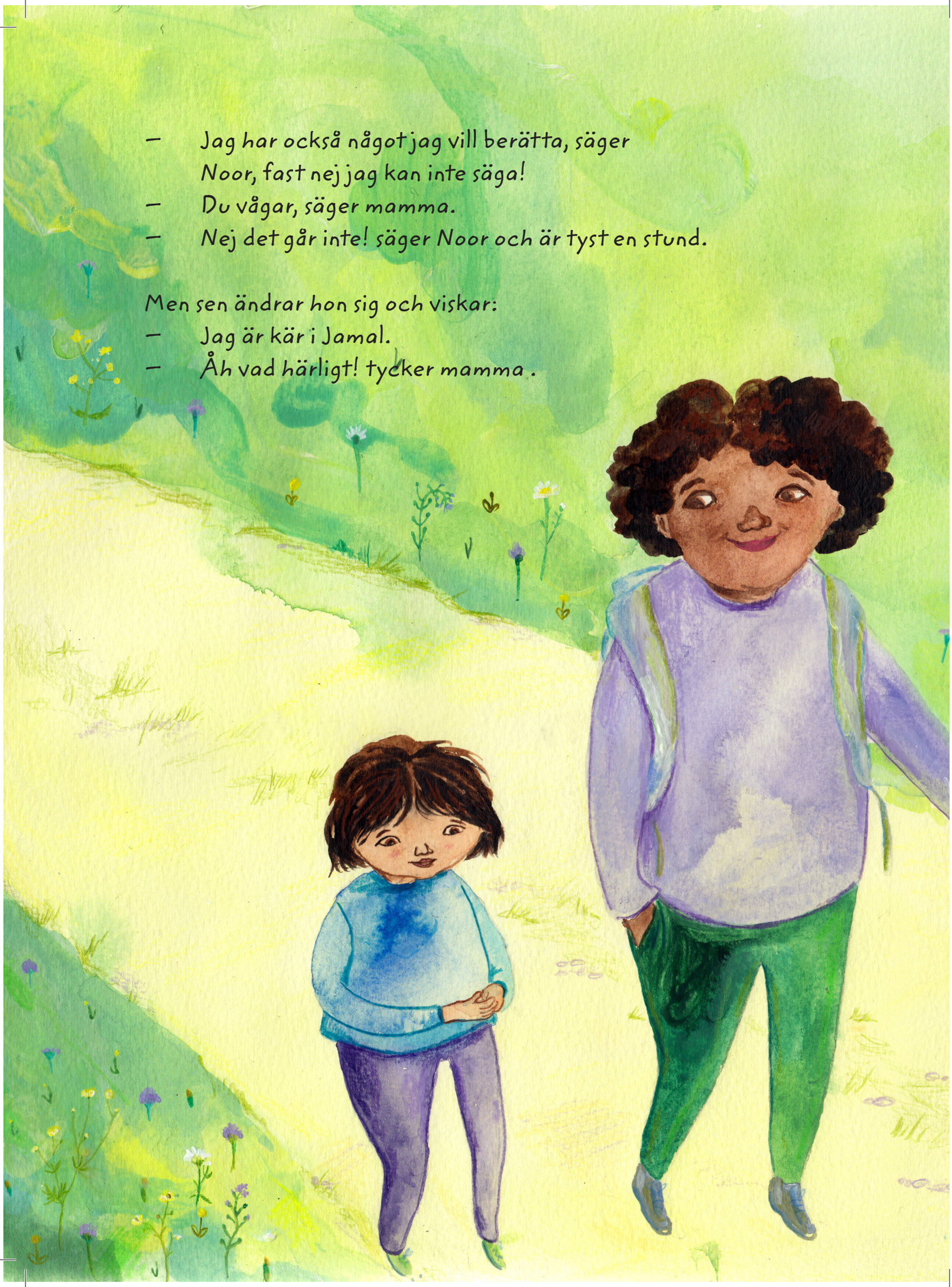

– Jag har också något jag vill berätta, säger Noor, fast nej jag kan inte säga!
– Du vågar, säger mamma.
– Nej det går inte! säger Noor och är tyst en stund.

Men sen ändrar hon sig och viskar:
– Jag är kär i Jamal.
– Åh vad härligt! tycker mamma .

– Har du något du vill berätta Adam?
Adam tänker efter.
– Jag vill berätta att jag...

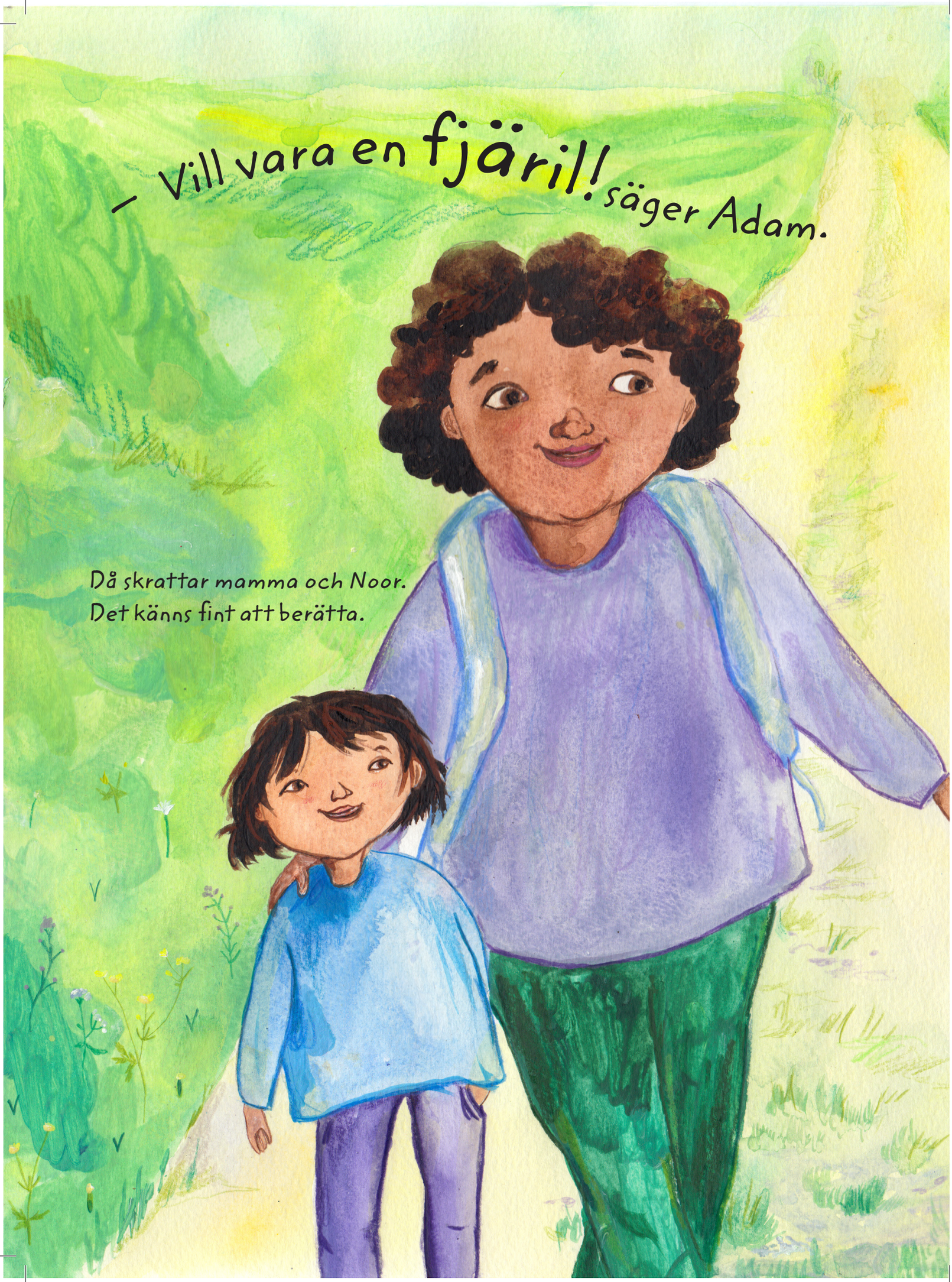

– Vill vara en fjäril! säger Adam.

Då skrattar mamma och Noor.
Det känns fint att berätta.

- Vart är vi på väg? frågar Adam.
- Jo, det ska jag berätta...

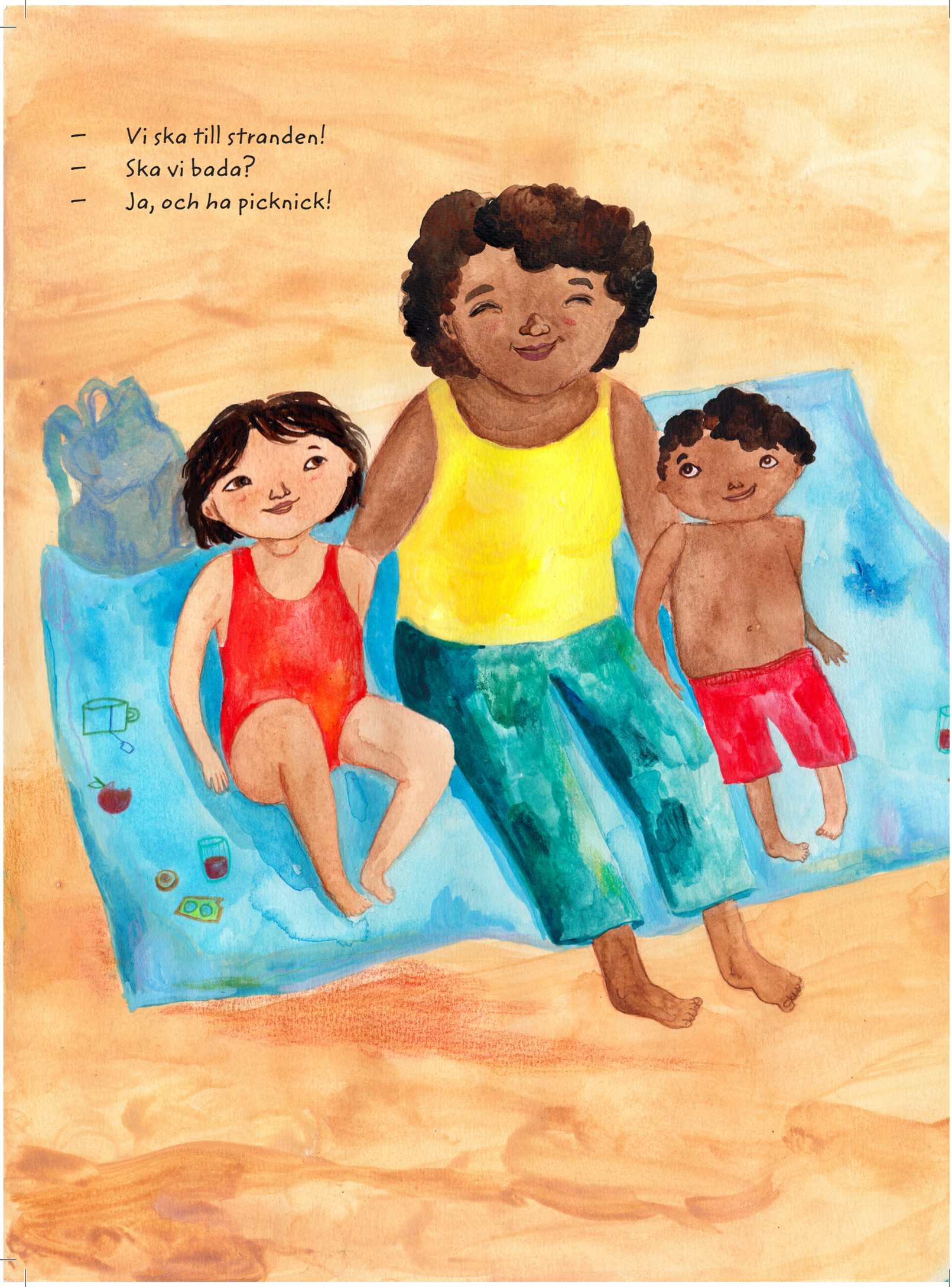

– Vi ska till stranden!
– Ska vi bada?
– Ja, och ha picknick!

– Mamma, du kanske har hiv. Men du har **oss** också!

– Ja, att ha **er** är det **bästa** jag vet! säger mamma.

Det vill jag berätta för **hela** världen!

Har du något att berätta?